

The Polish co organisers of the conference included the Ministry of Internal Affairs and Administration, the Police Chief Headquarters, and the Ministry of Culture and National Heritage.

The Polish side was represented by the National Heritage Board of Poland and the Centre for the Protection of Public Collections. The possibilities of the Board's cooperation with the police were presented by the Board's

employees Paulina Florjanowicz and Marcin Sabaciński.

Among the recommendations passed, the conference participants were urged to establish closer domestic and international cooperation aimed at the protection of national cultural property. They agreed to implement the Basic Actions drawn up by Interpol, UNESCO and the International Council of Museums to determine the illicit sale of

cultural objects over the Internet, and to communicate to Interpol information about cultural property thefts, stolen or recovered objects, and details on the individuals and networks involved in illicit trafficking.

Member countries were also recommended to extend access to Interpol's database of stolen works of art to all law enforcement agencies investigating cultural property crimes.

WSPÓŁPRACA KRAJOWEGO OŚRODKA BADAŃ I DOKUMENTACJI ZABYTEKÓW Z UKRAINĄ

Działalnością Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego objęte są nie tylko zabytki znajdujące się w granicach Polski, ale także położone na terenie Ukrainy. Prowadzone przez Ośrodek badania i dokumentacja najcenniejszych obiektów, stanowiących wspólną spuściznę obu krajów, odbywają się na mocy polsko-ukraińskich porozumień. Od kilku lat KOBiDZ współpracuje z Wydziałem Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Lwowskiej Administracji Państwowej, Państwową Służbą Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Ukrainy, Politechniką Lwowską, Lwowską Galerią Sztuki, Państwowym Historyczno-Architektonicznym Rezerwatem Miasta Żółkwi. W ramach tej współpracy, w 2004 r. odbył się pierwszy etap badań założenia pałacowo-parkowego w Podhorcach oraz zorganizowano objazdową wystawę dokumentującą efekty prac polsko-ukraińskiej ekspedycji.

1. Pałac w Podhorcach. Fot. T. Żebrowski.
1. Palace in Podhorce. Photo: T. Żebrowski.

Kierunek wspólnych działań na najbliższe lata został określony podczas pobytu we Lwowie dyrektora KOBiDZ i rozmów z przedstawicielami ww. ukraińskich instytucji. Zatwierdzone ustalenia znalazły się w aneksie do umowy z dnia 3 marca 2004 r., traktującej o polsko-ukraińskiej wspól-

pracy w zakresie ochrony i dokumentacji zabytków. 10 października 2007 r. dr inż. arch. Marcin Gawlicki, dyrektor KOBiDZ, oraz Petro Olijnik, dyrektor Lwowskiej Obwodowej Administracji Państwowej, podpisali aneks precyzujący wzajemne zobowiązania z 2004 r. W dokumencie tym

2. Podpisanie umowy we Lwowie 10 października 2007 r. Fot. A. Hanaka
2. Signing the convention in Lviv, 20 October 2007. Photo: A. Hanaka

ustalono zadania priorytetowe. Nacisk położono na opracowanie wytycznych do rewaloryzacji parków w Żółkwi i Podhorcach, realizację programów: „Rezydencje Jana III Sobieskiego w Polsce i na Ukrainie”, „Zamki i pałace Obwodu Lwowskiego”, „Drewniana architektura sakralna”. Przewidziano także organizowanie wspólnych konferencji tematycznych.

Równoległe z pobytem na Ukrainie dyrekcji KOBiDZ, w dniach 1-12 października 2007 r. kilkuosobowa grupa pracowników Ośrodka (architekci krajobrazu, historyk sztuki, architekt i archeolog) sporządzała aktualną inwentaryzację oraz dokumentację zamku i parku w Żółkwi, kontynuowała rozpoczęte w 2004 r. prace w Podhorcach, fotografowała wybrane zamki obwodu lwowskiego oraz przeprowadzała kwerendę we lwowskich archiwach dotyczącą wspomnianych powyżej obiektów.

W ramach planowanych zadań dokumentacyjnych specjaliści KOBiDZ wykonali fotogrametryczny i fotograficzny zapis elewacji zamku w Żółkwi, pałacu

w Podhorcach, zamków w Pomorzanach, Olesku, Złoczowie, twierdzy w Brodach. Archiwum KOBiDZ wzbogaciło się także o zdjęcia zabytków Lwowa, Żółkwi oraz okolicznych klasztorów i cerkwi, a także założeń parkowych.

Architekci krajobrazu wykonali szczegółową inwentaryzację dendrologiczną dla rozległego parku w Żółkwi, a na terenie

Podhorców wyznaczyli drzewa i grupy samosiewu do wycinki ze względów zdrowotnych i kompozycyjnych.

Wstępna kwerenda archiwalna objęła zasoby: Centralnego Historycznego Archiwum Państwowego Ukrainy we Lwowie, Lwowskiej Biblioteki Naukowej im. Stefanyka, archiwum Instytutu „Ukrzachidprojektrestawracija”. W jej trakcie m.in. wybrano, a następnie sfotografowano XIX-wieczne plany katastralne Żółkwi i Podhorców.

Wytypowane do wspólnych polsko-ukraińskich działań obiekty mają szczególne znaczenie dla kultury obu narodów. Z historią Żółkwi wiążą się rody Żółkiewskich i Sobieskich. W tym miasteczku prawdopodobnie urodził się Bohdan Chmielnicki. Podhorce natomiast zamieszkiwały słynne rodziny hetmańskie, książęce i królewskie: Koniecpolscy, Sobiescy, Rzewuscy, Sanguszkowie. Dzisiejszy stan zachowania tych rezydencji wymaga pilnej interwencji konserwatorskiej oraz badań architektonicznych i archiwalnych. Zarówno zamkiem w Żółkwi,

3. Dokumentacja fotograficzna zamku w Żółkwi. Fot. K. Czajkowski.
3. Photographic documentation of the castle in Żółkiew. Photo: K. Czajkowski.

jak i pałacem w Podhorcach, gospodarują obecnie instytucje kulturalne, odpowiednio: Państwowy historyczno-architektoniczny rezerwat miasta Żółkwi oraz Lwowska Galeria Sztuki, które, swego czasu, przejęły zdewastowane obiekty, a obecnie, na zasadzie współpracy z KOBiDZ, udostępniły je do badań. W budynkach tych prowadzone są powolne prace remontowo-budowlane, a na terenie sąsiadujących z nimi parków – przygotowania do rewaloryzacji. Tragicznie natomiast przedstawia się sytuacja zamku w Pomorzanych i twierdzy w Brodach. Obiekty te są zrujnowane, a proces dewastacji postępuje z roku na rok.

Wyniki przeprowadzonych na Ukrainie prac, po podsumowaniu i opracowaniu, w myśl ustaleń, zostaną przekazane stro-

4. Zamek w Olesku. Fot. T. Żebrowski.
4. Olesko Castle. Photo: T. Żebrowski.

nie ukraińskiej, a pracownikom KOBiDZ posłużą do dalszej pracy nad zagadnieniem ochrony współ-

nego dziedzictwa kulturowego Polski i Ukrainy.

Anna Hanaka

THE COOPERATION OF THE NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND AND UKRAINE

For past several years the National Heritage Board of Poland has been studying and documenting the most valuable historical monuments in Ukraine, part of the joint cultural heritage of the two countries.

A successive convention has been signed in Lviv on 10 October 2007, rendering precise mutual obligations and defining future joint ventures. On 1-12

October 2007 a group of the staff of the National Heritage Board paid a visit in Ukraine.

The planned documentation involved a photogrammic record of the elevation of the castle in Żółkiew and a photographic documentation of residences in Podhorce, Pomorzany, Olesko, Złoczow, and Brody. Other tasks included a dendrological inventory of the park in Żółkiew and

cultivation instructions concerning the park in Podhorce. The Polish visitors also searched for written and cartographic sources in assorted Lviv archives.

The outcome of the stay will be made available to the Ukrainian side and shall serve the National Heritage Board for further studies on the protection of the joint cultural heritage of Poland and Ukraine.

WSPÓLNE DZIEDZICTWO NA POMORZU

Dnia 13 września 2007 r. w siedzibie Przedstawicielstwa Meklemburgii-Pomorza Przedniego w Berlinie odbyła się polsko-niemiecka debata na temat wspólnego dziedzictwa na Pomorzu.

Debata, w której uczestniczyło ponad 100 osób i która rejestrowana była przez media obu krajów.

W debacie brali udział m.in. członkowie samorządów, pra-

cownicy instytucji kultury, właściciele i zarządzający obiektami zabytkowymi oraz historycy, architekci i służby konserwatorskie. W trakcie spotkania poruszono tematy związane z zakresem